

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI TA'LIMNI
RIVOJLANTIRISH RESPUBLIKA
ILMIY-METODIK MARKAZI

TA'LIM ISHTIROKCHILARI UCHUN TRENINGNI SHAKLLANTIRISH JARAYONI

Reja:

1. Treningni rivojlanish tarixi.
2. Treninglar va ularni o'tkazish qoidalar.
3. Trening qonunlarining maqsad va vazifalari
4. Treningning asosiy qonunlari

TRENINGNI RIVOJLANISH TARIXI

Psixolog N.Yu.Xryasheva 1982-yil LDU ning ijtimoiy-psixologiya kafedrasida assistent bo'lib ishlash davrida, guruhlarda ijtimoiy-psixologik treninglarni o'tkazish bo'yicha Leypsiklik mutaxassislar professor Manfred Forverga va uning turmush o'rtog'i Traudl Albergga shogird bo'lib o'tgan.

Vaqt o'tgach ijtimoiy-psixologik treninglar o'tkazish bo'yicha Bird o'z tajribasini psixologlarga o'rgata boshladi. Bu psixologlar treningni o'z psixologik faoliyatlari davomida muhim deb hisoblashardi. U aytib berayotgan perspektiv-yo'naltiruvchi treninglar, senzitivlik treninglari L.A.Petrovskaya va Yu.N.Yemelyanovlar uchrashuvlaridagi tajribalardan farq qilar edi. Ular o'tkazadigan treninglar eng avvalo ishlab chiqarish, maktab, sog'liqni saqlash, tibbiyot tashkilotlari, davlat boshqaruvidagi rahbarlar, majburiy boshqaruv uyushmalari, korxona tashkilotlari xodimlarining kompetentligini oshirish maqsadida yo'naltirilgan treninglardir.

Keyinchalik asta-sekin boshqa ko'plab kasb egalari bilan trening o'tkazish tajribasi yig'ila boshladi. Trening sohasi mutaxassislarining metodik tayyorgarligi borgan sari rivojlanib bordi. Ular ko'plab seminarlarga bora boshlashdi va boshqa trenerlarning yondashuvlarini ham o'rganib chiqib, o'zlarining tizimlashgan trening dasturlarini ishlab chiqishdi.

1990 yilda ular S.I.Makmanov bilan birgalikda kreativlik treninglari dasturini ishlab chiqishni boshladi. Bu vaktida S.I.Makmanov treningning asosi bo'lmish nazariy va metodik ishlanmasi bilan shug'ullanayotgan va bu metodlar barcha soha mutaxassislarida qo'llanilganda muvaffaqiyatga erishishini bilardi (1998 yil jahonga uning "Trening psixologiyasi" monografiyasi chiqdi).

Ta'lim ishtirokchilari uchun treningni shakllantirish jarayoni
quyidagi bosqichlardan iborat bo'lishi mumkin:

Maqsadlarni aniqlash bosqichi.

Maqsadlarni aniqlashda treningning asosiy maqsadi nima?

Ushbu bosqichda ishtirokchilarga qanday bilim,
ko'nikma yoki malakalarni berish kerak? kabi
savollarga javob qidiriladi.

2. Ishtirokchilarni tahlil qilish bosqichi

Ishtirokchilarni tahlil qilish bosqichida kimlar qatnashadi? (o'qituvchilar, ota-onalar, mutaxassislar va yosh davrlari boshqalar). Ularning bilim darajasi va ehtiyojlari qandayligiga e'tibor berishimiz zarurdir. Shuningdek, trening formatini (online, oflayn, aralash) tanlashda bu omillarni hisobga olish zarur hisoblanadi.

3. Mazmunni rejalashtirish bosqichi

Mazmunni rejalashtirish bosqichida biz ko‘proq asosiy mavzular va ularning tartibini va har bir mavzu uchun kerakli materiallar (prezentatsiyalar, video, testlar) shuningdek, amaliy mashg‘ulotlar va interaktiv faoliyatlarni qo‘shishimiz lozim bo‘ladi.

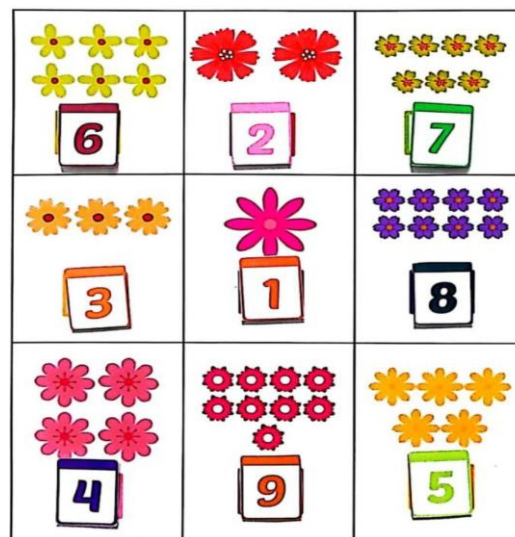
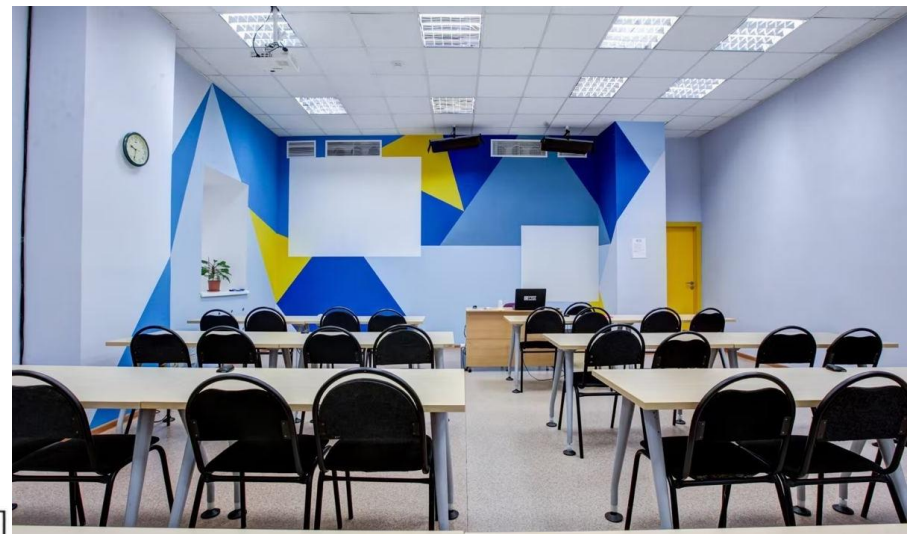
4. Metodologiyani tanlash bosqichi

Metodologiyani tanlash bosqichida ma'ruza, guruh ishlari, muhokamalar, rolli o'yinlar va boshqalarni ko'rib chiqiladi va ishtirokchilarning faol ishtirokini rag'batlantirish uchun metodlari tanlanadi.

5. Resurslar va jihozlash bosqichi

Resurslar va jihozlash bosqichida o'quv xonasi, texnik vositalar, ta'lim resurslariga e'tibor berishimiz lozim bo'lib, zarur holatlarda qo'shimcha yordamchi materiallar tayyorlash kerak bo'ladi.

6. Rag'batlantirish bosqichi

Treningni o'tkazishda rejaga muvofiq treningni tashkil etish va ishtirokchilarni rag'batlantirish va faoliyatda qatnashishini ta'minlash kerak.

7. Baholash va feedback bosqichida esa, trening samaradorligini baholash uchun testlar, so'rovnomalar o'tkaziladi. Bunda ishtirokchilarning fikr-mulohazalarini yig'ish va zarurat bo'lsa, treningni takomillashtirish zarurdir.

8. Trening tuzilishining asosiy xususiyatlarida tayyorlov bosqichida treningga tayyorgarlik ko'rish, ishtirokchilarning hozirgi holatini va ehtiyojlarini aniqlash kerak bo'ladi.

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI TA'LIMNI
RIVOJLANTIRISH RESPUBLIKA
ILMIY-METODIK MARKAZI

Ishtirokingiz uchun rahmat!